

۲۰۱۷/۱۰/۰۸

فاروق اعظم

که قطر کی د طالبانو دفتر بند سي...

داسي آوازي دي چې کيدای سي افغان حکومت او امریکا په قطر کې د طالبانو دفتر بند کړي. په قطر کې د طالبانو دفتر د امریکا او کابل حکومت په موافقه پرانیستل سو خو امریکا د طالبانو سره د خپلو بندیانو د خوشي کيدو خبرې وکړي او د افغانستان د سولې د مذاکراتو لپاره د طالبانو آدرس وي. خو ژر د کابل د حکومت په اصرار دا دفتر بند کړل سو. مگر افغانان او نړيوال اوس هم د طالبانو له نمایندگانو سره په قطر کې گوري. د گوانتانامو څخه خوشي سوي پنځه د طالبانو پخوانی مشران په قطر کې ددغه دفتر په حساب ځای پر ځای کړل سول. د طالبانو پخواني مشر ملا محمد عمر مجاهد د خپل امارت د سياسي دفتر مشر تا به ته ويلي وه چې پر طالبانو د پاکستان د فشار د کمولو لپاره دې تر پاکستان بهر د امارت لپاره سياسي دفتر پيدا کړي. په قطر کې د طالبانو لپاره د سياسي دفتر په پرانستوکې د ملا محمد عمر خوښي شامله وه .

په قطر کې د طالبانو لپاره د سياسي دفتر د پرانیستلو څخه امریکا لږ تر لږه لاندې څو اهداف درلودل: طالبان د يو سياسي تنظيم په توگه پيژندل څو د نورو افراطي ډلو څخه ځان بيل کړي. په همدغه منظور د اوباما حکومت اعلان وکړ چې طالبان زموږ دښمنان نه دي.

د مذاکراتو په منظور د طالبانو لپاره يو ادرس رامنځ ته کول. که ښکاره ادرس نه وي، نو پر يو دکاندار به هم د طالبانو د کوم مشر گمان کيږي. استاد برهان الدين رباني د همدغه سياسي تشي قرباني سو. طالبان تشويقول چې د کابل حکومت سره د پخلاينې خبرې وکړي .

په طالبانو کې معتدل کسان د سولې د پروسي سره يو ځای کول. د بن لادن تر مرگ وروسته امریکا طالبان او د حقاني ډله بيل تعريف کړل. د حقاني ډله يې سختريځه او د پاکستان د استخباراتو سره نژدې او نور طالبان يې د سولې د عالي شوری له لاري د ادغام وړ وبلل.

مسلح طالبان د پاکستان له سياسي فشار څخه تر يوه حده خلاصول او يا له پاکستان سره ټکر کول. خو په عمل کې امریکا هيڅکله د سولې په باب واضحه پالیسي نه درلوده او تل يې پر جنگ اصرار وو؛ نو ځکه په قطر کې د طالبانو دفتر څومره چې په کار وو او هيله ورته کيده، فعال نه سو. د جنگ د دوام په منظور، امریکا قصدا طالبان سره بيل کړل او د حقاني د ډلې سره چې د طالبانو مهمه برخه ده، سوله ناشوني وگڼله او د اکثرو نظامی عملیاتو پيره يې د حقاني پر ډله واچول. امریکا او د هغې په پیروي د کابل حکومت او د سولې عالي شوری د سولې د خبرو سره هيڅ وخت جدي نه وو. نو ځکه تراوسه په دغه لار کې کوم مثر تلاشب ونه

سو. حتی د افغانستان او پاکستان لپاره د امریکا خاص استازي هم واضح نه پوهیدل چې څه وکړي. د افغانستان او پاکستان لپاره د اوباما خاص استازي (لورا میلر) وايي چې امریکا هیڅکله د سولې د بهیر د بریالیتوب په منظور سیاسي او دپلوماتک لنگر نه وو اچولی. ټرمپ خو دغه دفتر بیخي لغوه کړ او نظامی حل ته یې ترجیح ورکړه .

سره له دې چې نظامي قدرت له امریکایانو څخه و افغانانو ته ظاهراً انتقال سویدی، خو په عمل کې اوس هم امریکایان جنگ رهبري کوي او هره میاشت په زرگونو عملیاتو کې مخامخ برخه اخلي. هغوی پوره اختیار لري چې څومره عسکر افغانستان ته راولي؛ کوم ځای کې یې اچوي او څه اجنډا مخته بیايي. ټرمپ بېله دې چې د افغان حکومت مشروعیت او د ملت په وړاندې د هغه حیثیت ته وگوري، د تیر اگست په میاشت کې یې اعلان وکړ چې په افغانستان کې دده د عسکرو لاس پوره خلاص دی چې هرډول نظامي عملیات لازم گڼي، ویې کړي . طالبانو ته هم په قطر کې د دوی دفتر گټه وکړه. هرچا ته یې خپل د مرام د تشریح کولو موقع پیدا کړه او د هرچا سره یې د تماس ځای او موقع وموندل. طالبان نورو هیوادونو ته آزاد له همدغه ځایه تگ راتگ کوي. طالبان اوس په هغه موقعیت کې نه دي چې نور څوک د دوی په نمایندگی خبرې وکړي. بلکې دوی خپله خبره پخپله کوي. اوس چاته دا سؤال نه دی پاته چې طالبان چیرې دي چې خبرې ورسره وکړو. د خبرو لپاره د هغوی آدرس اوس معلوم دی .

د افغان حکومت او طالبانو ترمنځ د سولې د مذاکراتو د بریالیتوب ډیر امکانات سته خو چې لومړی په امریکا کې د سولې لپاره رشتوني اراده پیدا سي. که د سولې اراده وي، نو په قطر کې باید د طالبانو دفتر بند نه سي. بلکې فعال سي او گټه ترې واخیستل شي. که رشتیا افغان حکومت غواړي د طالبانو پر سیاسي تصامیمو د پاکستان اثر او نفوذ کم وي، نو په قطر کې د طالبانو د دفتر د بندیدو هڅه دي نه کوي؛ داځکه دغه دفتر په همدغه منظور جوړ سویدی. ددغه دفتر په بندیدو سره د سولې یوه کرکې بندیري او بنسول کیري چې امریکا او افغان حکومت پر جنگ اصرار کوي او د افغانستان بحران ته نظامی حل گوري. د دغه دفتر بندیدل به د طالبانو ادرس ورک او یا حداقل تیت او پرک کړي چې د سولې مذاکراتو ته لویه ضربه ده. که افغان حکومت غواړي چې طالبان دې په سیاسي امورو کې نسبتاً خپلواک تصامیم ونیسي، نو د قطر د دفتر په بندیدو سره عملاً د خپل دغه دریځ په خلاف کار کوي او په لوی لاس د خپل ولس یوه برخه چې غواړي د نورو اثر پرې کم وي، د نورو په لمن کې ورغورځوي. په دغه صورت کې افغان حکومت نه د ځان سره ښه کوي او نه د بحران د سیاسي حل سره. دا ځکه د طالبانو سره د مذاکراتو لپاره به مجبور وي چې د پاکستان د استخباراتو له پیچلو مجراوو څخه تیر سي او سوله به یوازې او یوازې د پاکستان په ترحم کې گوري .

که په قطر کې د طالبانو دفتر بند سي، نو طالبان بېله شکه په نورو هیوادونو کې خپل دفترونه خلاصوي. آیا په نورو هیوادونو کې د طالبانو دفترونه به افغان حکومت ته د قطر په نسبت ښه وي؟ دا هغه سؤال دی چې جواب یې ښايي منفي وي. څومره چې طالبان د مجبوریت په ډیرو پرو تړل کیري، هغومره د قضیې سیاسي حل پیچلی او د افغان دولت لپاره سختیري.

په قطر کې د طالبانو د دفتر بندیدل په حقیقت کې پر جنگ اصرار دی. څرنگه چې د افغانستان بحران نظامي حل نه لري، نو ددغه دفتر بندول، په لوی لاس ځان په بیراهه روانول او ددغه ناروا جنگ اوږدول دي. ددغه

دفتر بندول، د افغان حکومت په نسبت د پاکستان په گټه دی چاچي مسلسله هڅه کړیده چې دغه دفتر بند سي. زما مشوره افغان حکومت ته داده چې په قطر کې دي د طالبانو د دفتر د بندولو هڅه نه کوي او پر ځان دي بيضرور ته د سولي په مخکي د خنډ ټاپه نه وهي. په عوض کې دي د سولي په منظور په صادقانه تالېس سره په قطر کې د طالبانو له دفتر څخه د وطن په گټه د بحران د سياسي حل لپاره مثبت کار واخلي. درناوي .

فاروق اعظم

د افغانستان د سوله ييز بدلون د ټولني مشر

خوشحالخان مینه - کابل

۶ اکتوبر ۲۰۱۷م

